

Margt er um að velja

Starfsfræði handa efstu bekkjum
grunnskóla

*Greinasafn til stuðnings vinnubókum
í starfsfræðslu í 8., 9. og 10. bekk*

MARGT ER UM AÐ VELJA

Starfsfræði handa efstu bekkjum grunnskóla
ISBN 9979-0-1049-5

© 1996 Ari Skúlason, Guðbjörg Vilhjálmsdóttir,
Hrafnhildur Tómasdóttir, Jón Torfi Jónasson,
Stefán Ólafsson
© 1996 teikningar: Rebekka Rán Sampur

Öll afritun óheimil
1. útgáfa 1996
NÁMSCAGNASTOFNUN
Reykjavík

Ritstjórn: Guðbjörg Vilhjálmsdóttir
Árný Elíasdóttir og Hafdís Finnbogadóttir höfðu umsjón
með verkinu hjá Námsgagnastofnun.
Útlit: Námsgagnastofnun
Umbrot og filmuvinnsla: Prentþjónustan hf
Prentun:

Þróun íslenska skólakerfisins

Það er forvitnilegt að athuga hve skólaganga hefur aukist mikið á Íslandi síðustu hundrað árin og hve skólastarf er orðið fyrirferðarmikið í íslensku þjóðlífi. Meira en fjórðungur þjóðarinnar fer í skóla hvern skóladag. Tvennt virðist helst einkenna þróun skólamála. Það fyrra er hve skólasókn hefur aukist jafnt og þétt; það hafa ekki orðið miklar stökkbreytingar alla þessa öld. Þar af leiðandi er ekki að vænta mikilla breytinga á þessari þróun nú á næstu árum eða áratugum. Varla gilda önnur lögmál næstu áratugi en hafa gilt í nærri því heila öld, eða hvað? Seinna atriðið sem einkennir þróunina er vaxandi hlutur almennrar menntunar á kostnað starfsmenntunar í framhaldsskóla.¹ Þetta sést best á því hve sífellt stærri hluti framhaldsskólanema skráir sig á brautir sem leiða til stúdentsprófs. Þær verður að telja almennt nám, þótt fólk geti valið um ólíkar brautir því þær eru aðeins undirbúnингur undir mjög margvíslegt framhaldsnám í háskóla.

Vaxandi skólasókn

Mynd 1 sýnir hlutfall nemenda í fjórum aldurshópum sem er skráð í skóla og þar sést glöggjt hve skólasóknungs fólks hefur vaxið á síðari hluta þessarar aldar. Aukningin stafar ekki af fólksfjölgun, því það er hlutfall skólfólks í hverjum aldurshópi sem eykst. At-

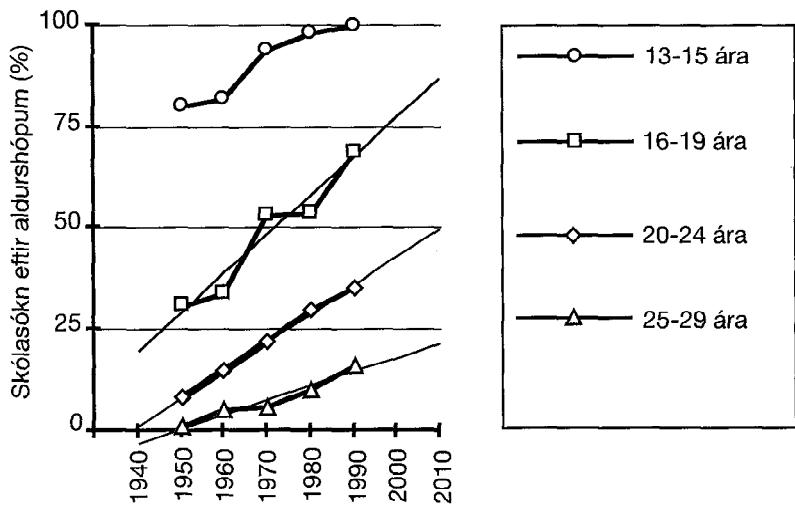
¹ Starfsnám miðar að undirbúningi undir tiltekin störf eða starfsgrein. Námið er oft þríþætt, þ.e. almennt nám í skóla, sérhæft nám í skóla og starfspjálfun á vinnustað. Það er mjög misjafnt eftir brautum hve þungt þessir þættir vega.

hugum fyrst hvað myndin segir beinlínis. Hún sýnir að nálægt 80% 13–15 ára unglings var í skóla árið 1950. En hve hátt var hlutfallið 1990? Hvaða tölur eru sambærilegar fyrir hina aldurshópana, árin 1950 og 1990?

Myndin gefur tilefni til þess að velta ýmsum spurningum fyrir sér. Er eitthvað sem bendir til annars en að sú þróun sem hefur verið svo lífseig haldi áfram, að minnsta kosti í nokkra áratugi í viðbót? Hvað er langt þangað til hlutfall fólks á aldrinum 16–19 ára sem verður í skóla verður jafn hátt og hlutfall 13–15 ára var um 1950? Hvað getur þessi aukning sem myndin gefur til kynna haldið lengi áfram? Hvað stórt hlutfall aldurshópsins 20–24 ára skyldi verða skráð í skóla árið 2010?

Mynd 1. Myndin sýnir hlutfall fjögurra aldurshópa sem skráð er í skóla á árunum 1950–1990. Skólasókn vex í öllum aldurshópum. Þessi aukning er nokkuð regluleg og fylgir næstum því beinni línu.

Heimild: Hagstofa Íslands.

Nú þegar eru næstum þrír af hverjum fjórum á aldrinum 16–19 ára skráðir í skóla og innan tíðar verður þetta hlutfall komið í 80%. En hvað um eldra fólkid, stefnir skólasókn þess í sama farið? Samkvæmt

myndinni má búast við að um helmingur fólks 20–24 ára verði skráður í skóla upp úr 2010. Svipaða sögu er að segja um elsta hópinn á myndinni. Hvenær verður fjórðungur (25%) fólks á aldrinum 25–29 ára skráður í skóla veturlangt, ef vísbendingarnar sem koma fram á mynd 1 eru teknar trúanlegar? Það er ekki langt síðan mörgum hefði þótt fjarstæða að fólk sem komið væri hátt á þritugsaldur væri í skóla. Nú stefnir í að nálægt 20% þessa hóps verði í skóla um aldamótin.

Skólakerfið er ein samfelld heild og það er líklegt að ef þjóðfélagið laðar (eða þrýstir á, það er erfitt að vita hvort heldur er) svona marga á aldrinum á milli tvítugs og þritugs að skólavist, að þrýstingurinn verði enn meiri á þá sem eru 16–20 ára. Það verði smám saman hreinlega ekki um annað að ræða fyrir þennan hóp en að fara í skóla og ljúka einhverju námi. Gæti jafnvel verið að skólaskyldan eigi eftir að lengjast enn frá því sem nú er?

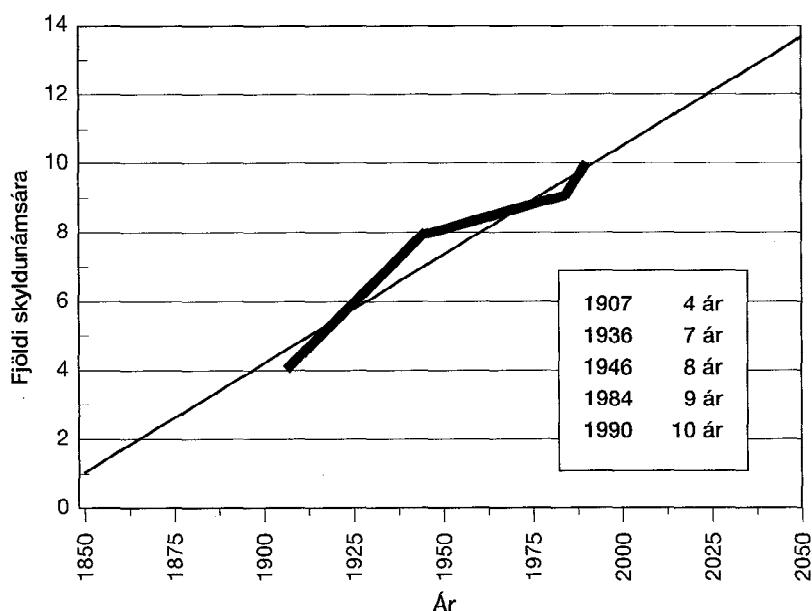
Mynd 2 sýnir að skólaskyldan hefur verið að lengjast jafnt og þétt frá því að henni var komið á 1907. Er þá ekki líklegt að hún verði enn lengri?

En það er ekki bara fjöldinn sem eykst, skólakerfið hefur líka breyst. Kerfi sem á að þjóna 60–80% aldurs-hóps hlýtur að líta allt öðruvísi út en kerfi sem þarf aðeins að þjóna 20–30% hópsins. Línum nú á þróun kerfisins sjálfs.

Barnafræðsla og skyldunám

Í íslenskri skólasögu er ástæða til þess að gera skýran greinarmun á skólaskyldu, þar sem börn eru skyldug til að mæta í skóla, og fræðsluskyldu, þar sem foreldrum er skylt að sjá til þess að börn þeirra hljóti fræðslu. Börn voru fræðsluskyld í um 250 ár hér á landi áður en skólaskylda var lögfest. Frá miðri sautjándu öld var sóknarprestum og foreldrum barna skylt að sjá til þess að þau gætu lesið og svarað spurningum úr

kverinu, sem svo var kallað, en það var kennslubók í kristinfræði. Árið 1790 mælir konungur svo fyrir að „öll börn skulu byrjuð á bóklestri áður en þau eru fullra 5 ára.“ Þar að auki áttu þau að læra fermingarfræðin sín, en þó ekki fyrr en 10 ára gömul. Árið 1880 er bætt við þeirri skyldu að uppfræða börn í reikningi og skrift. Í lögum og fyrirmælum um þessa fræðslu á 17., 18. og 19. öld er því skilmerkilega lýst hvernig prestar áttu að fylgjast með að börnum væri kennt og hvernig refsa mátti foreldrum ef þeir vanræktu þessar skyldur sínar. Það mátti jafnvel taka börn frá foreldrum sínum ef þau lærdú ekki að lesa. En yfirvöld treystu sér lengi vel ekki til þess að skylda börn til þess að ganga í skóla. Fram til 1907 var því fræðslu-skylda hér á landi en ekki skólaskylda.

Mynd 2. Hér er lengd skólaskyldu sett á línum til þess að hægt sé að gera sér grein fyrir þróuninni. Bein lína er sett inn á myndina til þess að undirstrika hve skólaskyldan hefur í raun aukist jafnt þetta tímabil.

Árið 1907 voru sett lög um skólaskyldu, sem náði til barna frá 10 ára þar til þau urðu 14 ára. Þá þegar gekk nokkuð stór hluti barna í skóla; mörg nutu að vísu að eins stuttrar skólagöngu. Mynd 2 sýnir að skólaskyld-

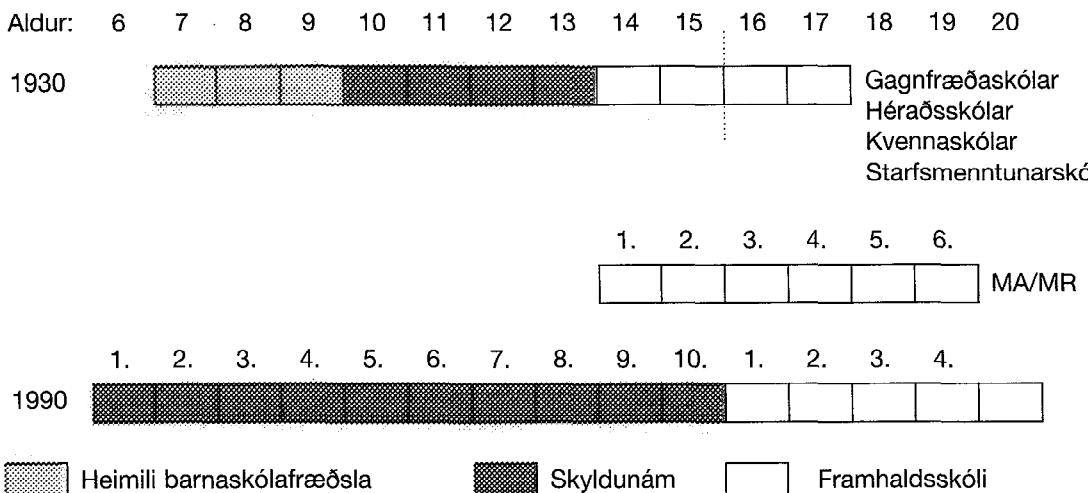
an lengist svo smám saman og er nú 10 ár, frá 6–16 ára. Samt finnst mörgum varla gefast nægur tími til að veita börnum og unglungum þá lágmarksmenntun sem þau þurfi. Auk þess hafa kröfur til skólanna breyst. Það eru ekki nema rétt rúm hundrað ár síðan það var gert að skyldu að kenna börnum að skrifa og reikna, þótt þau þyrftu ekki að ganga í skóla. Nú er námsefni grunnskólanna miklu fjölþættara og þrátt fyrir það þykir mörgum að þar vanti í fjölmarga mikilvæga þætti.

Framhaldsskóli

Þeir skólar sem taka við af skyldunámi eru oftast flokkaðir undir einn hatt og kallaðir framhaldsskólar, talað er um framhaldsskólastig. Þetta skólastig hefur tekið margvislegum breytingum á öldinni, en þessar eru helstar.

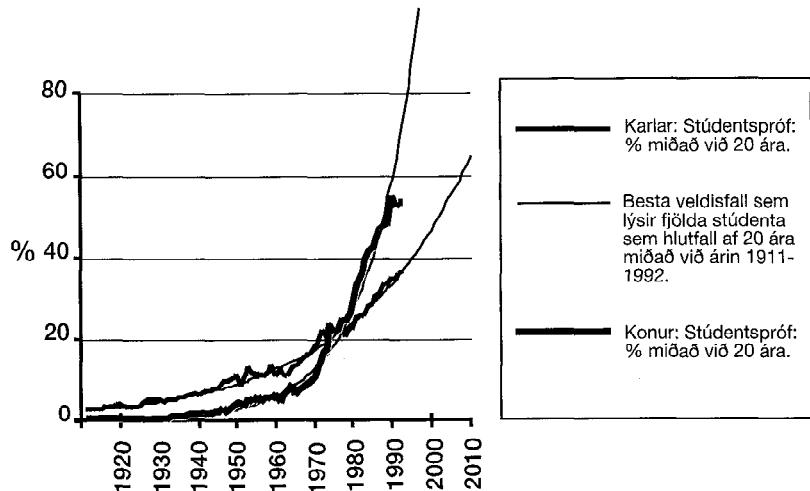
Sú fyrsta er að framhaldsskólinn hefur flust upp um a.m.k. tvo aldursflokk (sjá mynd 3). Fyrr á öldinni lauk barnafræðslu þegar börn voru 14 ára og þá tók framhaldsskóli við. Nú eru þessi skólaskil við 16 ára aldur. Hluti þeirrar menntunar sem fyrr á öldinni var talinn til framhaldsskóla tilheyrir nú grunnskóli-

Mynd 3. Yfirlit yfir barna- og framhaldsskóla árin 1930 og 1990.

anum og er innan skólaskyldu. Það má lesa þetta út úr mynd 3.

Önnur mikilvæg breyting á framhaldsskóla að loknu skyldunámi er sú að stúdentsprófið hefur smám saman orðið alls ráðandi. Hlutur almennra greina (svo sem íslensku, erlendra tungumála, stærðfræði, jarðfræði, sögu, félagsfræði og fleiri) í námsefni framhaldsskólanemenda er alltaf að aukast. Þetta er einkum vegna þess að sífellt fjölgar þeim sem skrá sig á bóknámsbrautir framhaldsskólanna, sem flestar leiða til stúdentsprófs. Stúdentspróf er samsett úr þeim greinum sem að ofan voru nefndar auk nokkurra fleiri. Auk þess hafa sumar þessara almennu greina mikið vægi í starfsnámi og þetta vægi hefur smám saman verið að aukast. Mynd 4 sýnir glöggt hve stúdentum hefur fjölgað, jafnvel þótt tillit sé tekið til fólksfjölgunar. Það virðist stefna í að um 60% stúlkna og um helmingur pilta ljúki stúdentsprófi á hverju ári

Mynd 4. Hlutfall stúdenta, stúlkna annars vegar og pilta hins vegar miðað við fjölda tvítugra af hvoru kyni. Myndin sýnir m.a. að fjöldi stúdenta á árunum 1975-1980 var rétt rúmlega 20% af fjölda tvítugs fólks á þessum árum.

nálægt næstu aldamótum. Í 6. kafla vinnubókarinnar „Að átta sig á skólakerfinu“ er spáð af meiri varfærni og gert ráð fyrir að „aðeins“ um 55% árgangs ljúki stúdentsprófi um 2010. Er það ekki of lág tala í ljósi myndar 4?

Þriðja megineinkenni á þróun framhaldsskólastigins er að ólíkir skólar hafa verið sameinaðir undir einu þaki. Fram á áttunda áratug þessarar aldar speglaði heiti hvers framhaldsskóla nokkuð vel nám-ið. Í sumum var almenn fræðsla (t.d. héraðsskólar, alþýðuskólar og lýðskólar), í öðrum nám til stúdents-prófs (menntaskólar) og í enn öðrum tiltekin starfsmenntun (t.d. iönskólar og stýrimannaskólar).

Tafla 1

	Árið 1930	%
Menntaskólinn í Reykjavík		11,6
Lærðómsdeild	109	
Gagnfræðadeild	95	
Gagnfræðaskólinn á Akureyri		9,8
Lærðómsdeild	46	
Gagnfræðadeild	126	
Gagnfræðaskóli Reykvíkinga	83	4,7
Gagnfræðaskólinn í Flensburg	74	4,2
Kennaraskólinn	43	2,4
Stýrimannaskólinn		1,2
Farmannapróf	4	
Fiskimannapróf	17	
Vélstjóraskólinn	38	2,2
Bændaskólar		4,9
Á Hólum	47	
Á Hvannayri	39	
Iönskólar		20,8
Í Reykjavík	295	
Á Akureyri	42	
Í Hafnarfirði	29	
Verslunarskóli Íslands	115	6,5
Samvinnuskólinn	42	2,4
Yfirsetukvennaskólinn	7	0,4
Kvennaskólar		7,3
Í Reykjavík	99	
Á Blönduósi	29	
Lýðskólar		21,8
Alþýðuskólinn á Eiðum	45	
Alþýðuskólinn á Hvítárbakka	54	
Ungmennask. á Núpi í Dýrafirði	27	
Alþýðusk. Þingeyinga á Laugum	75	
Laugarvatnsskóli	83	
Ungmennaskólinn í Reykjavík	100	
Alls	1763	100

Tafla 1. Hér er sýndur fjöldi nemenda í framhaldsskóla árið 1930 og í hvaða skóla nemendur eru skráðir og af nöfnum skólanna má álykta um eðli námsbrautanna (úr Árbók Hagstofunnar, 1929–1930, bls. 102). Hvaða skólar má með nokkurri vissu segja að hafi verið starfsmenntunarskólar?

² Í fjölbautaskólum voru skipulagðar iðnbrautir eins og í iðnskólunum, stúdentsbrautir eins og í menntaskólunum og fjölmargar aðrar brautir, þótt það væri mjög breytilegt eftir skólam. Þannig voru í raun sameinaðar margar tegundir skóla í einum. Þessir skólar voru flestir stofnaðir á árunum 1975–1985.

Tafla 1 sýnir heiti framhaldsskóla árið 1930. Á áttunda áratugnum var farið að víkja frá þessari sérhæfingu framhaldsskólanna og ólíkar námsbrautir sameinaðar í fjölbautaskólunum.² Fyrir þessu voru ýmsar ástæður, m.a. sú að víða um land voru settar fram óskir um ýmsar tegundir framhaldsskóla, en það hefði orðið dýrt að verða við þeim öllum. Fjölbautakerfið virðist hafa verið hagkvæm leið til þess að láta undan þessum kröfum. Kostirnir voru margir, en sá stærsti var að hægt var að byggja upp hagkvæmar skólaeiningar víða um land og nemendur gátu stundað margvíslegt framhaldsnám í sinni heimabyggð.

Tafla 2

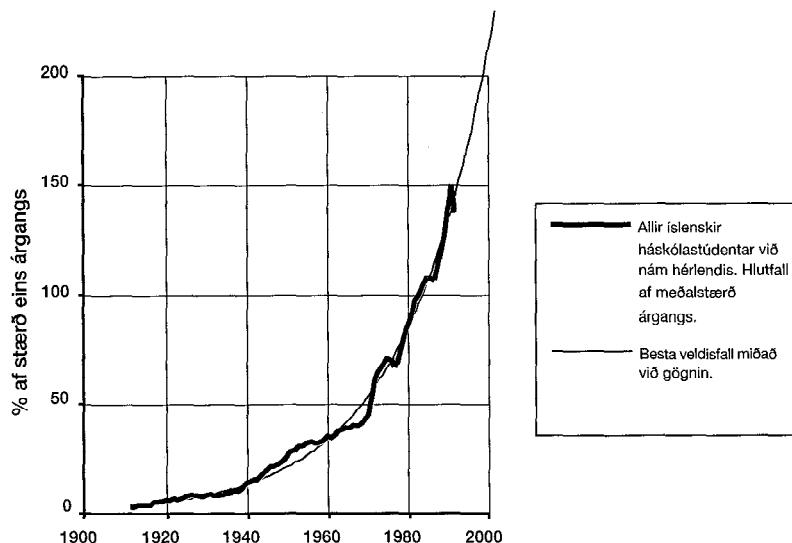
	1990	%
	Fjöldi	
Almennar brautir	2328	13
Málabraudir	1580	9
Listabraudir	635	4
Uppeldis- og íþróttabraudir, kennaranám	1152	7
Félagsfræðibraudir	1371	8
Viðskipta- og hagfræðibraudir	2482	14
Raungreinabraudir	2644	15
Iðn- og tæknibraudir	3633	21
Búsýslu- og matvælabraudir	973	6
Heilsubraudir	450	3
Alls	17248	100

Tafla 2. Hér er sýnt hvernig námsbrautir í framhaldsskólum skiptast í meginflokkum samkvæmt skrám Hagstofunnar og hver fjöldi nemenda er í hverjum flokki.

Yfirlit Hagstofu Íslands um nám í framhaldsskóla (sjá töflur 1 og 2), sýnir glöggt hvernig nemendur skiptast á ólíkar námsbrautir. Í töflu 1 er tiltölulega auðvelt að geta sér til um hvort nemendur eru í starfsmenntun eða almennu námi. Það er aftur á móti erfiðara í töflu 2. Þau gögn eru byggð á nemendum frá meira en 60 skólum og ótal brautum í mörgum þeirra, þar sem oft er erfitt að ákvarða hvernig skiptingin er á milli starfsnáms og almenns náms.

Háskólar

Það hefur nánast alla tíð verið mikið um að Íslendingar færū til náms í öðrum löndum, ekki síst til háskólanáms (sem oft er starfsmenntun). Vonandi heldur það áfram, því viss hætta er á einangrun ef heilar starfstéttir hafa mjög einlitan bakgrunn. En auðvitað er mikið hagsmunamál að geta boðið ungu fólki upp á gott háskólanám hér á landi, því margir sem vilja

Mynd 6. Hér er sýnt hve hátt hlutfall fólks í árgangi er skráð í nám til háskólaprófs á Íslandi. Miðað er við meðalfjölda árganganna 20-24 ára. Nú eru þeir skólar sem taldir eru til háskóla nokkuð margir, en á fyrri hluta aldarinnar var aðeins einn, Háskóli Íslands.

Granna reglulega línan sýmir hver fjölgunin hefði verið ef nemendum hefði fjölgæð um tæp 5% á hverju ári miðað við fjöldann árið á undan. Myndin bendir til þess að fjöldi háskólastúdenta hér á landi verði nálagt tveimur meðalstórum árgöngum árið 2000 (þ.e. milli átta og níu þúsund manns).

bæta við sig menntun eiga ekki heimangengt. Þegar uppbygging skólakerfisins var að komast á skrið hér á seinni hluta nítjándu aldar voru meðal annars stofnadir tveir háskólar, prestaskólinn og læknaskólinn. Dönsk stjórnvöld voru treg til að leyfa Íslendingum að stofna eigin lagaskóla eða eigin háskóla. Þó vannst háskólamálið um síðir og Háskóli Íslands hefur verið starfræktur síðan 1911. Nú útskrifa sjö skólar nemendur með háskólagráðu og enn fleiri skólar eru taldir á háskólastigi. Sífellt fjölgar þeim skólum sem útskrifa fólk með háskólagráðu. Mynd 6 sýnir að háskólastigið hefur vaxið nokkuð jafnt og þétt alla öldina.

Pegar Háskóli Íslands var stofnaður fyrir rúmum áttatíu árum stóð fólk til boða að innrita sig í guðfræði, læknisfræði og lögfræði, auk þess sem hægt var að stunda nám í íslenskum fræðum, en mjög fáir gerðu það fyrsta áratuginn. Nú geta stúdentar valið á milli 60 og 70 ólíkra prófgráða á háskólastigi hér á landi og valkostunum fjölgar stöðugt. Hér, eins og í mörgum nágrannalöndum okkar, er deilt um hvað sé raunverulegt háskólanám og hvað ekki.

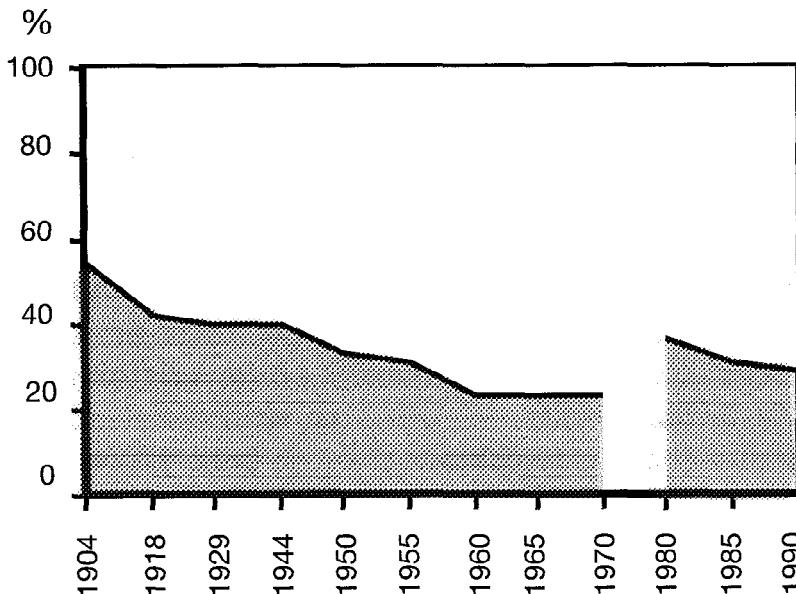
Starfsmenntun

Á fyrri tíð lærði fólk til flestra starfa af þeim sem unnu þau fyrir eða jafnvel bara með því að fikra sig áfram. Stundum var um formlegt lærlingakerfi að ræða en oftast þurfti fólk að spjara sig undir tilviljana-kenndri leiðsögn þeirra sem þegar unnu verkin. Smám saman tekur starfsmenntun á sig ákveðnara móti og greinist í tvennt.

Annars vegar í mjög skipulagt lærlingakerfi í ýmsum iðngreinum þar sem starfsmenntunin fór að mestu fram á vinnustað. Bifvélavirkjun, hárgreiðsla og húsasmíði eru í þeim flokki. Hins vegar var nám fyrir sum störf skipulagt sem skólanám, sem var að vísu oft verklegt að hluta, en fór að langmestu leyti fram í skólanum. Dæmi um þetta síðarnefnda var menntun bænda, hjúkrunarkvenna, húsmæðra, kennara, skipstjóra og margra fleiri starfshópa.

Í flestum nágrannalöndum okkar hefur starfsmenntun færst meira inn í skólana og það á einnig við hér á landi. Þrátt fyrir eflingu starfsmenntunar krefjast um 60–70% þeirra starfa sem ungt fólk vinnur engrar tiltekinnar sérmenntunar.

Á mynd 7 er leitast við að sýna hlut starfsmenntunar á framhaldsskólastigi. Svo virðist sem hlutur starfsmenntunar á þessu skólastigi hafi farið minnk-

Mynd 7. Skyggða svæðið sýnir hlutfall nemenda á framhaldsskólastigi sem taldir eru skráðir í einhvers konar starfsmenntun og ljósa svæðið því hlutfall þeirra sem skráðir eru í almennt nám. Þegar lög um grunnskóla voru sett 1974 er nokkur hluti nemenda sem áður voru taldir vera í framhaldsskóla taldir vera í grunnskóla. Þess vegna fækkar í þeim hópi sem eftir það er talinn til framhaldsskóla og þótt nemendum sem eru í starfsnámi fjölgí ekki á þessu tímabili, virðist svo vera vegna þess að hópurinn sem miðað er við minnkar.

andi hægt og sígandi alla þessa öld. Þetta þýðir að fyrst á öldinni mátti vel líta svo á að framhaldsskólar væru að töluverðu leyti starfsmenntarskólar (um helmingur nemenda í framhaldsskóla var í starfsmenntun), en það er erfiðara að halda því fram að svo sé í dag (þegar aðeins um fjórðungur nemenda er skráður í starfsmenntun).

En starfsmenntun er ekki aðeins á framhaldsskólastigi, heldur fer hún líka fram á háskólastigi og háskólastigið hefur þanist út eins og áður hefur verið vikið að. Það má með nokkrum rétti segja að mikilvægir þættir starfsmenntunar séu hægt og sígandi að flytjast af framhaldsskólastigi upp á háskólastig. Dæmi um þetta eru hjúkrunarfræði, sjúkraþjálfun, kennaranám, nám leikskólakennara (fóstra), nám listamanna og viðskipta- og verslunarnám. E.t.v. á þetta líka við um þær iðngreinar sem færri komast í en vilja. Þessi þróun leiðir líklega til þess að framhaldsskólinn verði almenntur skóli, svipað því sem grunnskólinn er nú, en vera má að annað starfsnám komi í staðinn fyrir það sem flyst upp úr framhaldsskólanum.

Endurmenntun

Mjög mikil fræðsla og þjálfun fer fram utan við almenna skólakerfið. Öll þessi starfsemi er í daglegu tali flokkuð undir endurmenntun eða símenntun og verður sífellt mikilvægari. Því hefur verið spáð að á næstu áratugum verði meiri vöxtur í endurmenntun en í nokkrum öðrum þætti menntunar eða skólastarfs.³ Endurmenntun virðist ekki draga úr mikilvægi skóla, þótt vel væri hægt að ímynda sér það. Flestir líta á þjálfun og menntun utan skólakerfisins sem viðbót og að ekki megi veikja þann grunn sem byggt er á. Reynslan sýnir að eftir því sem fólk hefur aflað sér meiri grunnmenntunar þeim mun frekar sækji það endurmenntun. Vilji stjórnvöld búa í haginn fyrir endurmenntun vinnuaflsins í ljósi þessa þá er líklegt að þau telji sér skylt að auka sem mest undirstöðumenntun þess umfram skólaskyldu. Þar með eru komin ein rök til viðbótar fyrir því að menntun í framhaldsskóla eigi eftir að aukast.

Minnkar mikilvægi skóla? — Fjarkennsla⁴ og sjálfsnám

Fjölpætt tæknipróoun hefur orðið til þess að draga úr tiltrú margra á hefðbundnum skólum. Hugmyndir hafa komið upp um að nota megi margmiðlunar-tæknina (tölvur, mynndiska o.fl.) og tölvunet til kennslu og þetta komi hreinlega í stað venjulegs skólasterfs.⁵ Ýms teikn eru á lofti um að þessi tækni (einkum tölvunetin) muni smám saman skipta miklu máli, m.a. í alls kyns skóla- og fræðslustarfi, en fátt bendir til þess að tæknin muni hafa mikil áhrif á þróun skólakerfisins næsta áratug eða svo.

³ Jón Torfi Jónasson. 1990. *Menntun á Íslandi í 25 ár. 1985–2010*. Reykjavík. Framkvæmdaneftnd um framríðarkönnun.

⁴ Nemendur sem stunda nám fjarri skóla og hitta kennara sína sjaldan eða aldrei eru í fjarkennslu. Bréfaskólar sem hafa verið starfræktir víða um lönd áratugum saman byggja starf sitt á fjarkennslu. Nemendur í fjarkennslu hafa nú orðið samband við kennara sína með aðstoð síma eða tölvu. Sumir halda að fjarkennsla verði á næstu öld miklu algengari en sú kennsla sem við erum nú von.

Óvissa um framtíðina

Oft er rætt um örar þjóðfélagsbreytingar, stórstígar framfarir, ótrúlegar tæknibyltingar og óvissa framtíð sem bíði ungs fólks. Krossgötur og tímamót eru vin-sael umræðuefnir. En mörgum finnst straumurinn stríður þegar þeir standa úti í miðri á og sennilega er þróunin hægari, samfelldari og reglulegri en mörgum virðist við fyrstu sýn. Hvað sem rétt er í því efni þá er sennilegt að ef ungu fólki finnst það skynja umrót, miklar breytingar og óvissu muni það sækjast enn frekar eftir menntun; hún muni þykja eftirsóknarvert haldreipi. Það er því engin ástæða til að ætla annað en að uppbygging menntunar og aukning skólagöngu muni enn um sinn halda áfram á sömu braut.

